

СПЕЦИФІКА СТВОРЕННЯ СЦЕНАРІЮ ТЕЛЕПРОГРАМИ «ЖИТТЯ ПІСЛЯ ВІЙНИ»

Існує постійна потреба у якісних екранних продуктах, які будуть повноцінні за драматургією, візуальним рядом і будуть спрямовані на вирішення актуальних соціально-психологічних проблем, які є постійними викликами громадян нашої держави, що перебуває у стані війни. У зв'язку з цим постає нагальна потреба у тих медіа, які здатні без спотворень, викривлень та маніпуляцій інформувати, стимулювати емоції та роздуми аудиторії, залучати її до вирішення актуальних суспільних, соціально-політичних та соціально-психологічних проблем. Однією з таких важливих проблем постає проблема адаптації військового, який внаслідок важкого поранення, хвороби, чи внаслідок перебування у полоні вже не може повноцінно проходити службу у рядах ЗСУ і змушений пристосовуватися до нових умов цивільного життя. Темою новітніх телевізійних проєктів є життя військових після повернення, після перебування на лінії фронту, перебування у полоні. Саме створення такого проєкту стало нашою метою.

Телепроєкт «Життя після війни» присвячений проблемі зіцелення ран війни. Кожна історія, яку репрезентує окремий випуск програми, – це той шлях, той досвід, який може статися в нагоді іншим ветеранам війни, які прагнуть вже як цивільні допомагати своїй країні. Кожен випуск програми репрезентує нову площину, в якій самореалізується колишній учасник бойових дій, герой російсько-української війни.

У ліді до кожного відеоматеріалу буде зазначено, що про своїх найрідніших розповідають їхні дружини, діти, батьки, а також побратими. У кожному новому сюжеті і у кожному новому випуску ведуча телепрограми «Життя після війни» наголошує, що знімати такі сюжети важко і непросто дивитися їх. Однак варто витратити 15 хвилин свого часу, щоб побачити, як звичайні чоловіки та жінки перетворюються на незвичайних героїв і яким шляхом вони йдуть, які долають труднощі, щоб знову повернутися до звичайного цивільного життя.

Короткий опис: телепрограма містить інтерв'ю з героєм, його матір'ю, дружиною, іншими членами родини. Початок і кінцівка програми – синхрон ведучої. Хронометраж програми: 15 хвилин 52 секунди. Тривалість епізодів різна. Переважно вони короткі, хоча, на нашу думку, містять усю необхідну інформацію, яку журналісти намагалися донести до аудиторії.

Місце зйомки: батьківщина героя програми і теперішнє місце роботи (офіс, мале підприємство, мініферма, мінізавод, реабілітаційний центр тощо). Вважаємо, що саме така локація для зйомок є найбільш вдалою: не просто фоновою, а насамперед створює певну атмосферу в кадрі.

Герой випуску – колишній військовий, який зміг адаптуватися до цивільного життя і знайшов нове професійне заняття, у якому з успіхом самореалізується. Учасники: ведуча, сам герой програми, мати військового, дружина, хтось з побратимів, співробітники, колеги по новій професійній локації.

Субтитрами вказано ім'я та прізвище тих, хто говорить у кадрі. Окрім назви та дати, є лід (представлення сюжету; текстовий опис, тобто те, що бачать люди ще не почавши перегляд відео), де використано життєве кредо героя. Вагому роль відіграють як текстові, так і візуальні елементи. На початку кожної історії акценти зроблено на висловах «Я знайшов себе», «Я потрібен своїй країні», «Допоможи собі знову», які «виринають» на початку і наприкінці програми в синьо-жовтих забарвленнях на фоні реальних фотографій героя, який проходив фізичну та психологічну реабілітацію, потім знайшов себе у новій професії. На 12-й секунді переглянутого відеоматеріалу зацентовано увагу на світліні героя у військовому спорядженні, далі показано обличчя великим планом, після того (на 14-й секунді) – відео із позицій військового, зняте на телефон, очевидно, побратимами. Потім у програмі з'являються кадри цивільного життя героя програми. Власне, слід звернути увагу на візуалізацію, завдяки якій досягається динамічність сюжету, взаємодія візуальних фрагментів (образів) зі словами (синхронами) для істинності передавання інформації.

Фотографії та короткі відео використовуються з метою підсилення реальності змістового навантаження документального матеріалу: герой у військовій формі та у цивільному костюмі; фотографії під час синхрону матерія героя (вона розповідає про його дитячі уподобання, про те, ким мріяв стати син у дитинстві) – світлини з дитячого альбому, спільні сімейні фото тощо.

Акцентовано увагу і на деталях, зокрема з різних ракурсів декілька разів у програмі показано заслуги героя у цивільній професії (результати праці, творчості, професійні досягнення), медалі, нагороди, грамоти, дипломи.

Відеосюжети програми містять емоційний аспект: розмова ведучої з матір'ю та дружиною колишнього військового (їхні спогади про 24 лютого 2022 року; переживання та небажання відпускати сина/чоловіка на війну); відеозустрічі героя з дружиною та дітьми, спільні прогулянки. Питання ведучої побудовані так, що її формулювання запитань більше нагадують звичайну бесіду (ширу розмову), аніж інтерв'ю.

Ведуча телепрограми «Життя після війни» починає розповідь зі слів, розміщених у ліді, на тлі панорами бойових дій (фото героя з передової). Вона представляє героя програми і передає йому слово. Герой (у військовій формі)

розповідає про свою службу, показано фрагменти відеозапису його побратимів. Записано синхрон його товаришів по війську, які згадують позитивні вчинки героя, характеризують його людські якості. Це також впливає на формування образу героя – його зовнішня характеристика.

Далі сам герой коментує характеристики своїх бойових побратимів. Це дуже важливо, оскільки характеризує самого героя, його сприйняття війни, воєнний досвід. Потім герой на деякий час залишає студію, і до неї запрошуються мати і дружина героя програми, можливо, інші близькі родичі. Вони розповідають про його шлях на війну і повернення із зони бойових дій. Як проходила його реабілітація, хто допомагав (можливе запрошення до студії лікаря, лікаря-реабілітолога, психолога – тих спеціалістів, хто працював над реабілітацією й адаптацією героя до умов цивільного життя). Розмова супроводжується відеозаписами з досвіду реабілітації героя програми.

Ведуча задає питання про мрію, мету, яку ставив собі герой до початку повномасштабного вторгнення, про реалізацію яких проєктів мріяв. Далі підходимо до кульмінації програми – з'являється ключовий слоган «Я потрібен своїй країні», матір і рідні героя залишають студію, а до неї знову повертається наш герой програми – уже у цивільному одязі і розповідає про свою теперішню професію. Розповідь супроводжується відеозаписами з місця теперішньої професійної локації героя. До студії також можна запросити цивільних друзів, колег героя, з якими він працює. Завершується телепрограма квітами і подарунками для героя, аплодисментами і жовто-блакитним салогоном, який загорається у студії «Допоможи собі знову».

Отже, телевізійний проєкт «Життя після війни» спрямований на поширення інформації про військовий, реабілітаційний, цивільний шляхи, які пройшов герой заради служіння Батьківщині, виконання свого громадянського обов'язку і в пошуках себе після війни. Історія кожного героя буде відрізнятися. Вони будуть емоційними, сповненими відчаю, болю, сповненими гордості рідних за те, що їхні чоловіки не уникали громадянського обов'язку – а виконали його з честю.